

CEZAR FLORIN COCUZ

Paraclisul și Acatistul
Sfântului Sava cel Sfințit

CEZAR FLORIN COCUZ

Paraclisul și Acatistul Sfântului Sava cel Sfințit

Lucrare tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2015

Prefață

Sfântul Cuvios Sava cel Sfințit s-a născut în jurul anului 438, în părțile Capadociei, în satul Mutalasc. Părinții lui se numeau Ioan și Sofia și erau de bun neam și credincioși. Tatăl său era comandant militar și, plecând în Alexandria pentru a intra în serviciul împăratului, soția sa l-a urmat, lăsându-l pe fiul lor, în vârstă de cinci ani, în grija fratelui ei, Ieremia. Întrucât Ieremia avea o soție cu nărav rău, copilul s-a mutat la Grigorie, fratele tatălui său, care trăia în satul Scanda. Unchii săi, Ieremia și Grigorie se certau între ei pentru averea pe care o moșteneau Sava de la tatăl său. Copilul, văzând gâlceava unchilor, a renunțat la toată averea părinților săi și a intrat în mănăstirea lui Flavian, care se afla în apropiere de satul natal.

La vârsta de numai opt ani, copilul a fost tuns în monahism. A învățat, în scurt timp, psaltirea și celelalte scrieri ale Sfintei Scripturi, sporind în fapte bune. Nu după multă vreme, împacându-se între dânșii, unchii au venit la mănăstire, sfătuindu-l să plece de acolo, să-și întemeieze o familie și să se întrețină din averea părintească, dar, cu toate rugămintele lor, Sava a rămas neînduplecat.

După ce a petrecut zece ani în această mănăstire, vrând să se închine la Locurile Sfinte și, ajungând în Ierusalim, a intrat în mănăstirea Sfântului Pasarion, fiind primit de arhimandritul Elpidie și încredințat spre povățuire unui bătrân capadocian. Auzind de Eftimie cel Mare, Sava s-a dus să-l vadă cu dorința de a rămâne în lavra lui. Văzându-l atât de tânăr, Eftimie l-a trimis la o mănăstire din apropiere, a lui Teoctist, mai potrivită pentru începă-

tori. Aici, Sava a strălucit prin ascultare, prin supunere și osteneală, încât se minunau toți părinții de râvna lui.

Întâmplându-se să însoțească pe un frate din mănăstire în Alexandria și-a cunoscut, aici, părinții, Ioan și Sofia. Refuzându-i și pe aceștia în încercarea lor de a-l îndupleca să renunțe la mănăstire pentru a îmbrățișa cariera militară, se întoarce la egumenul lui, Teoctist.

Având binecuvântarea noului egumen, Longhin și a lui Eftimie, Sfântul Sava se retrage într-o peșteră de lângă mănăstire, la vârsta de treizeci de ani, de unde, după cinci ani de aspră viețuire, a fost primit de marele Eftimie, pentru a-i fi ucenic.

După mutarea lui Eftimie la cele veșnice, fiind în vârstă de treizeci și cinci de ani, Sava s-a așezat în pustia de lângă Iordan, unde, în acea vreme, se nevoia Cuviosul Gherasim. În al patrulea an al nevoinței sale de aici, s-a suit la un loc înalt, unde, în timpul rugăciunii, îngerul lui Dumnezeu i-a arătat o peșteră, în care Sfântul se va nevoi în următorii cinci ani.

Vrând să-i încredințeze păstorirea oilor cuvântătoare, Dumnezeu a rânduit ca, pe lângă Cuvios, să se așeze numeroși ucenici care, zidindu-și chiliile, viețuiau cu dragoste de Dumnezeu, urmând viețuirea plină de fapte bune a Cuviosului Sava, iar în scurtă vreme, adunându-se ca la șaptezeci de frați, Cuviosul le-a zidit o biserică mică în care să-și facă pravila.

Auzind de viețuirea sa înaltă, Patriarhul Salustie l-a hirotonit preot pe Cuviosul Sava, în ciuda împotrivirilor sale, la vârsta de patruzeci și opt de ani.

Când a murit Ioan, tatăl Cuviosului Sava, mama lui a venit în Ierusalim la fiul său, aducând cu sine mult aur. El, primind-o, a sfătuit-o să primească chipul călugăresc, în care viețuind ea puțin, s-a mutat la Domnul. Aurul adus de dânsa a fost cheltuit la treburile mănăstirii și la zidirea a două case pentru străini: una lângă Ierihon, iar alta în lavră.

Descoperindu-i-se de către Domnul sfârșitul, Cuviosul i-a chemat pe toți părinții și frații și, după ce le-a dat sărutarea cea mai de pe urmă, a petrecut patru zile negustând nimic și nevorbind cu nimeni. Iar sâmbătă seara, după ce s-a împărtășit cu Preacuratele Taine, a adormit în Domnul, având pe buze cuvintele psalmistului: „Doamne, în mâinile Tale îmi dau duhul meu”. Aceasta se întâmpla în anul 532, în a cincea zi a lunii decembrie, Cuviosul fiind în vârstă de nouăzeci și patru de ani.

Vestea mutării sale la Domnul s-a răspândit în toate hotarele Ierusalimului și dincolo de acestea, astfel încât la înmormântarea sa s-au adunat mulțimi de monahi de prin toate lavrele și mănăstirile, însuși patriarhul venind împreună cu episcopii și dregătorii cetății.

După slujba de înmormântare, trupul Cuviosului a fost îngropat cu cinste în curtea mănăstirii, în locul unde el însuși văzuse, cândva, un stâlp de foc.

Moaștele Sfântului au fost luate în timpul primei cruciade (sec. XII) și duse la Veneția, unde au stat până în anul 1965, când au fost aduse înapoi și așezate în biserica mănăstirii ctitorită de Sfântul Sava, de lângă Ierusalim, unde se află și astăzi.

Lucrarea de față cuprinde în prima parte textul liturgic al *Paraclisului Sfântului Sava cel Sfințit*, urmat de aranjamentul muzical al acestuia, în metrica bizantină. Textul liturgic a fost prelucrat, de către autor, după traducerea făcută de Laura Enache a Paraclisului alcătuit în limba greacă. Partea a doua a lucrării cuprinde textul liturgic al *Acatistului Sfântului Sava cel Sfințit*, urmat de aranjamentul muzical al Condacului întâi și al răspunsurilor la condacele și icoasele Acatistului, adaptate, de către autor, după melodii preluate din lucrarea *Ο Ακάθιστος Ύμνος* a lui Ioannis Arvanitis.

*

Cezar Florin Cocuz, de formație teologică ieșeană, activează de mai bine de 11 ani ca protopsalt în strana bisericii Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași. Este autorul mai multor lucrări de muzică bisericească dintre care amintim: „Paraclisul și Acatistul Sfinților Trei Ierarhi”, „Slujba mutării moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie din Eghina”, „Cântări din Slujba Sfintei Preacuvioase Parascheva de la Iași” (coautor). În anul 2014 a obținut premiul întâi la Concursul Național de Muzică Bisericească „Lăudați pe Domnul” - Secțiunea Compoziție muzicală -, ediția a VII-a. Ca solist a imprimat albumele muzicale „Ofrandă muzicală - Cântări psaltice din vremea sfinților domnitori Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu” și „Acatistul Sfântului Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, iar ca membru al corului „Anghelos” al mănăstirii mai sus menționate a participat la diferite concerte și imprimări de CD-uri.

04
8

СА

ВАС

ΓΑΥΡΟΣΚΡΑ
ΤΩΝ ΚΡΑΤΗ
ΣΟΝΙΣΧΥΑΗ
ΓΑΥΡΟΤΗΒΕ
ΜΑΩΝΜΕΜ
ΣΑΥΡΗΛΗ
ΣΕΙΚΑΠΛΕΟ
ΤΗΣ ΜΑΙΝ
ΑΟΣ

Cinstitele moaște ale Cuviosului Sava cel Sfințit,
care se află în biserica Marii Lavre care îi poartă numele,
de lângă Ierusalim

Paraclisul Sfântului Sava cel Sfințit

Preotul dă obișnuita binecuvântare, zicând:

Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Slavă Ție, Dumnezeu nostru, slavă Ție.

Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul adevărului, Care pretutindena ești și toate le împlinești, Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. (de 3 ori)

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluiește (de 3 ori), Slavă..., Și acum...

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă